Redacţiunea Administraţiunea. şi Tipografia:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimetu.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşovŭ şi la următórele Birouri de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalck, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik*, *J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŪ LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe anŭ.

Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentulŭ pentru Braşovŭ
a administraţiune, piaţa mare, Têrgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtu şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 70. **Braşovŭ, Mercurĭ, 29 Martie (10 Aprilie)** **1895.**

Nou abonamentŭ la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Aprilie 1895 st. v.

se deschide nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toţi amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unŭ anŭ	12 fl.
pe şése lunĭ	6 fl.
pe trei lunĭ	3 fl.

Pentru România şi străinătate:

pe unŭ anŭ	40 francĭ
pe şése lunĭ	20 „
pe trei lunĭ	10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unŭ anŭ	2 fl.
pe şése lunĭ	1 fl.

Pentru România şi străinătate:

pe unŭ anŭ	8 francĭ
pe şése lunĭ	4 „

Abonarea se póte face mai uşorŭ prin **mandate postale.**

Administraţiunea
„Gazetei Transilvaniei".

Românii în contra associaţiilorŭ lui Karolyi Sandor.

Braşovŭ, 28 Martie v. 1895.

Sub titlulŭ acesta *„Hazánk"* dela 7 l. c. scrie unŭ articulŭ mai lungŭ, în care reclamă pentru asociaţiile de împrumutŭ maghiare, ce au începutŭ a se înfiinţa în diferite comitate, paternitatea contelui Karolyi Sandor, a căruia politică economică ar fi datŭ nascere acestei mişcărĭ.

Numita fóiă îşĭ esprimă bucuria, că stăruinţele contelui Karolyi Sandor de a se înfiinţa prin comune asociaţii de împrumutare au avutŭ în multe locurĭ unŭ resultatŭ favorabilŭ şi că mai alesŭ a succesŭ a deştepta interesŭ pentru ele şi în Ardélŭ, unde se înfiinţéză una după alta astfelŭ de asociaţii în comitatele Treiscaune, Mureşŭ-Turda, Têrnava mică şi Solnocŭ-Dobâca.

E fórte naturalŭ — ḑice „Hazank" — décă în aceste asociaţii de împrumutare, cei ce pórtă cuvêntulŭ în politica naţionalistă română au cunoscutŭ pe concurenţii tarĭ ai institutelorŭ de creditŭ române. Este o trăsură inherentă naturei vieţii economice, că poporulŭ deprinsŭ de a-şĭ ajuta însuşĭ şi economicesce întăritŭ, mai curêndŭ séu mai târḑiu se va emancipa de sub tutela unorŭ astfelŭ de institute de banĭ, alŭ cărorŭ mijlocŭ este speculaţia, adese-orĭ nesolidă, ér scopulŭ lorŭ câştigulŭ. Băncile române, aducêndŭ pe poporulŭ sătênŭ românŭ într'o stare economicesce atêrnătóre de ele, au putută după placŭ sĕ-lŭ folosésca şi sĕ-lŭ esploateze în interesulŭ agitaţiunilorŭ lorŭ politice. Asociaţiile de împrumutare (unguresci) oferindŭ poporului mijloculŭ de a-se face neatêrnătorŭ de băncile române, chiar şi fără de voiă au devenitŭ contrapondulŭ nisuinţelorŭ politice naţionaliste române.

Acésta a făcutŭ, ca pressa naţională română sĕ le atace acum ca pe nisce institute de maghiarisare, bănuindu-le cu astfelŭ de scopurĭ, carĭ, şi după natura lucrului, suntŭ departe de aceste institute curatŭ economice. „Gazeta Transilvaniei" în câţĭ-va articulĭ atacă de curêndŭ institutele (unguresci), carĭ mereu se îmulţescŭ.

Aci „Hazánk", accentuândŭ câte-va pasagii din articolii „Gazetei", ḑice, — cu privire la afirmarea, că şi guvernulŭ e amestecatŭ în acéstă afacere prin funcţionarii sĕi administrativĭ, — că politica mercantilă şi economică a guvernului din contră a pusŭ piedecă desvoltărei şi lăţirei asociaţiilorŭ de creditŭ, şi că acestea s'au înfiinţatŭ din iniţiativă privată şi patriotică în urma propagandei contelui Károlyi Sándor; apoi continuă astfelŭ:

Ḑiarulŭ românŭ din Braşovŭ admoniéză tare inteligenţa română dela sate, cu deosebire pe preoţĭ, ca sĕ se feréscă de-a lua parte la întemeiarea şi desvoltarea asociărilorŭ de împrumutŭ, de óre-ce prin acésta îi dau numai unŭ ajutorŭ positivŭ adversarului. Fóia română are dreptate, deóre-ce asociările de împrumutŭ facŭ independentŭ pe poporŭ în privinţa economică, îlŭ dedau la o acţiune liberă şi conscie de sine. Pe când institutele de banĭ, carĭ vênéză după câştigŭ şi stau în serviciulŭ uneltirilorŭ de naţionalitate, n'au inimicŭ mai mare, decâtŭ poporulŭ de sine stătătorŭ, bogatŭ şi independentŭ în privinţa economică. Numai în acésta se manifestă influinţa politică a asociărilorŭ de împrumutŭ, şi apoi, că ce rolŭ importantŭ jócă acésta în lupta de naţionalitate, o potŭ învĕţa propagatorii ideei asociărilorŭ de împrumutŭ chiar din aceştĭ articulĭ ai „Gazetei Transilvaniei".

„Gazeta Transilvaniei" ḑice, că băncile române au datorinţa morală de-a primi mănuşa, ce li-au aruncat'o asociările de împrumutŭ şi de-a lucra în acelaşĭ modŭ şi cu aceleaşĭ mijlóce, ca aceste reuniunĭ. Fórte corectŭ, căcĭ scopulŭ nu este altulŭ, decâtŭ de-a îmbogăţi poporulŭ şi de a-lŭ face independentŭ în privinţa economică. Pentru acésta unŭ patriotŭ de omeniă nu póte condamna pe nimenea, fiă elŭ germanŭ, românŭ séu slovacŭ. Dér gânditu-s'a óre „Gazeta", că băncile de naţionalitate română, întemeiate pe speculă, nu suntŭ potrivite pentru acéstă concurenţă; séu décă vorŭ încerca s'o facă, atuncĭ dividendele din câştigŭ vorŭ scădé aşa de tare, încâtŭ acţionarilorŭ le va tăia temeinicŭ gustulŭ pentru o asemenea concurenţă. O concurenţă de felulŭ acesta nu póte paralisa asociările de împrumutŭ, de óre-ce acestea au unŭ terenŭ moralŭ mai adêncŭ, şi décă odată vorŭ prinde rădĕcinĭ în poporŭ, ele nu vorŭ mai puté fi stêrpite prin nicĭ o frasă, séu apucătură....

Nu voimŭ aḑĭ sĕ întrămŭ în amĕnuntele cestiunei destulŭ de interesante, ce o sulevéză „Hazánk" în articululŭ sĕu. Trebue însĕ sĕ ne clarificămŭ posiţiunea, ce amŭ luat'o noi în acésta cestiune şi pe care „Hazánk", póte nu fără intenţiune, o judecă fórte unilaterală şi falsŭ.

Nu vremŭ sĕ disputămŭ contelui Stefanŭ Karolyi dreptulŭ de paternitate în ce privesce întreprinderea de a înfiinţa asociaţii de acele de împrumutare prin comune, cu scopŭ de a contribui ast-felŭ la întărirea economică a poporului şi la emanciparea lui de sub tutela orĭ şi cărorŭ speculaţiunĭ, ce'lŭ facŭ materialicesce dependentŭ şi'lŭ espunŭ esploatărilorŭ de totŭ feliulŭ. Idea e bună şi salutară şi, precum însă'şĭ fóia maghiară recunósce, e vrednică de a fi îmbrăţişată de toţĭ patrioţii cinstiţĭ, fiă Maghiarĭ, Românĭ, Germanĭ orĭ Slovacĭ.

Până aici amŭ fi déră înţeleşĭ. Nicĭ noi nu dorimŭ alta, decâtŭ ca poporulŭ nostru românŭ sĕ se înavuţéscă şi sĕ devină independentŭ din punctŭ de vedere economicŭ.

Intrebarea gravă este numai cum, prin cine şi în ce modŭ sĕ atingemŭ acéstă frumósă ţintă? Şi aici, în punctulŭ realisării ideei, ne isbimŭ unii de alţii şi se începe lupta cea mare de concurenţă, a căreia îndreptăţire o recunósce şi „Hazánk".

Ce va ḑice însĕ fóia maghiară, oposiţională, décă îi vomŭ spune, că acéstă luptă este pentru noi Românii mai multŭ decâtŭ o luptă de concurenţă — este o luptă de esistenţă naţională?

De sigurŭ că va da din capŭ şi va găsi, că o astfelŭ de luptă este superfluă şi periculósă statului, căcĭ dă nascere numai agitaţiunilorŭ naţionaliste, carĭ nu întră în cadrulŭ politicei economice a contelui Karolyi.

Guvernulŭ, recunósce şi „Hazánk", urmăresce o politică de maghiarisare, déră, ḑice, asociaţiile propagate de Karolyi Sándor suntŭ departe de aceste tendinţe şi urmărescŭ numai scopurĭ curatŭ economice.

Ei bine, atuncĭ ce caută *„hitelszövetkezet"*-urile d-sale unguresci prin comune române ca Ibănescii, Hodaculŭ, Orşova, Cristurulŭ, Uriulŭ, Spermezeulŭ şi Chiuza?

Décă ar fi vorba numai de emanciparea economică a poporului, atuncĭ va concede şi „Hazánk", d-lŭ Karolyi cu ai sĕi de sigurŭ nu se vorŭ gândi mai întâiu la Românii din Solnocŭ-Dobêca şi din comitatulŭ

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Amŭ perdutŭ!

Naraţiune istorică, de *Fr. Holzer.*

(2) (Urmare).

Entusiasmulŭ, cu care Lady Grafton a vorbitŭ despre elŭ, îlŭ puse pe Shakespeare în perplesitate.

— „Mylady", replică elŭ, „puneţĭ prea mare preţŭ pe prestaţiunile mele".

— „Décă-i aşa, sĕ nu mai vorbimŭ despre ele", rĕspunse dama, şi continuă astfelŭ: „Cetindŭ operele d-tale, trăiam împreună cu eroinele d-tale: cu Iulia simţiam înfocata pasiune a iubirei; spiritulŭ veselŭ şi buna voiă cu Porţia. Şi érăşĭ mi-se părea, că mĕ cuprinde o încăpăţinare mare, când mĕ închipuiam în situaţia Catarinei. Incetulŭ cu încetulŭ se aprinse în mine dorulŭ; voiam sĕ vĕdŭ cu propriiĭ mei ochĭ, cum actorii teatrului nostru sciu sĕ represente figurile spiritului d-tale, şi plecai la Londra. Deja în totŭ decursulŭ verei, am visitatŭ teatrulŭ vostru".

— „Şi care este resultatulŭ observaţiunilorŭ vóstre, Mylady?" întrebă Shakespeare.

— „Representarea figurilorŭ bărbătescĭ corĕspunde pe deplinŭ tablourilorŭ, ce mi-le-am formatŭ la cetire în gândulŭ meu. Representarea figurilorŭ femeescĭ însĕ, este fórte defectuósă, adese-orĭ numai o caricatură a femeei".

— „Aţĭ spusŭ érăşĭ unŭ mare adevĕrŭ, Mylady, dér vina nu este nicĭdecum a mea. Prejudiţiulŭ în contra vieţii de actorŭ interḑice femeilorŭ de-a juca pe scenă. Acestŭ prajudiţiu a fostŭ sancţionatŭ prin legislaţiunile de mai 'nainte, şi prin interḑicerea reginei de astăḑĭ a fostŭ din nou înăspritŭ. Astfelŭ nu-mĭ rĕmâne alta, decâtŭ a împărţi rolurile de femei unorŭ tinerĭ, carĭ suntŭ siliţĭ, ca în contra naturei, se făţărésca sentimente, pe carĭ ei înşi-şĭ nicĭodată nu li-au simţitŭ şi nu li-au cunoscutŭ".

— „Dér Francesii, vecinii noştri, nu cunoscŭ o astfelŭ de mărginire; de ce tocmai la noi, sĕ nu pótă fi posibilŭ unŭ progresŭ?"

— „Mylady, nouĕ, actorilorŭ, pe carĭ orăşanulŭ îi despreţuesce şi nobilimea îi sufere numai de dragulŭ modei, ne este cu neputinţă de-a lupta contra acestui prejudiţiu; o astfelŭ de încercare ar puté fórte uşorŭ sĕ fiă mormêntulŭ pentru arta nóstră. Acéstă luptă o va înfrunta numai viitorulŭ cu biruinţă".

Lady Maria Grafton îşĭ plecă capulŭ cu tristeţă. După o pausă mai lungă, ea ḑise din nou:

— „Domnule, am venitŭ la d-ta, cu intenţiunea sĕ te rogŭ, sĕ mĕ laşĭ se păşescŭ pe scenă în rolurile de dame ale d-tale cele mai importante. In interiorulŭ meu simţŭ destulă putere şi mĕ încumĕtŭ de-a da cuvintelorŭ vóstre şi espresiunea corectă a adevĕrului. Concede-mĭ sĕ potŭ juca pe scena d-tale!"

— „Din întroducerea d-vóstrĕ, Mylady, am înţelesŭ îndată scopulŭ, ce-lŭ urmărițĭ", rĕspunse Shakespeare, „şi cu tóte că sciu sĕ apreţiezŭ pe deplinŭ intenţiunea vóstră, care corĕspunde şi propriei mele convingerĭ, trebue cu durere sĕ vĕ spunŭ, că este cu neputinţă, ca sĕ se realiseze".

— „Póte că piedecile ţi-se parŭ multŭ mai grele, decâtŭ suntŭ de faptŭ; póte că învechitulu prejudiţiu numai de aceea nu este delăturatŭ, pentru-că până acuma încă nimenea n'a cutezatŭ sĕ lupte în contra lui!"

Shakespeare dete din capŭ, negândŭ şi ḑise: „Mylady, faţă cu voinţa reginei Elisabeta şi cu prejudiţiulŭ publicului suntemŭ cu totulŭ neputincioşĭ".

— „Ei bine dér, domnule, atuncĭ ascultă celŭ puţinŭ ultima mea rugare. Aşĭ vré bucurosŭ, sĕ audŭ chiar din gura d-tale, décă sunt în stare, ca prin joculŭ meu sĕ potŭ reda măcarŭ numai pe departe acele figurĭ, cum şi le-a închipuitŭ spiritulŭ d-tale, când a desemnatŭ caracterele eroinelorŭ d-tale celorŭ mai însemnate. De aceea dă-mĭ voiă de a-ţĭ preda câte-va scene; tóte rolurile femeilorŭ d-tale distinse le sciu pe dinafară".

Mureşŭ-Turda, căcĭ au ei destulŭ terenŭ pentru a emancipa pe Maghiarĭ din ghiarele speculaţiunei „adeseorĭ nesolide“ a băncilorŭ unguresci.

Nu era tocmai „Hazánk“, care ne istorisea mai dĕunădĭ minunĭ despre speculaţiunile mai multŭ decâtŭ îndrăsneţe ale băncilorŭ unguresci? Da, în acésta fóiă amŭ cetitŭ negru pe albŭ, că băncile maghiare din Holdmezövásárhely şi Zombor au avut după unŭ capital numai de câte 100,000 fl. câştigurĭ curate anuale de 50,000 şi de 60,000 florinĭ, că dau dividende de 35% ér banca din Kecskemét chiar de 45%, profite „decâtŭ carĭ mai bogate nu dau nicĭ minele de aurŭ din California“.

Etă déră unŭ terêmŭ priinciosŭ pentru lucrarea de emancipare economică întreprinsă de Karolyi şi soţĭ. Ce caută însĕ d lorŭ de-odată printre Românii urgisiţĭ şi năpăstuiţĭ de vécurĭ de cătră cei din semintia lorŭ?

Décă cei dela „Hazánk“ pretindŭ, că băncile române speculézã aşa de multŭ poporulŭ, atuncĭ binevoiéscă sĕ recitéscă încă odată cu atenţiune bilanţurile şi conturile de profite şi de perderĭ ale băncilorŭ unguresci din ţinuturile provinciale şi sĕ cetéscă şi pe ale băncilorŭ românesci şi atuncĭ sĕ mai dică, décă potŭ, că băncile române arŭ esploata poporulŭ materialicesce.

Îi rugămŭ sĕ ne mai spună, cum vine, că în ţinuturile, unde se înfiinţéză câte o bancă română, Maghiarii părăsescŭ băncile unguresci şi împrumută banĭ dela cea română. Nu este acésta o dovadă, că Românii servescŭ poporulŭ mai solidŭ şi mai cinstitŭ?

Se înşélă „Hazánk“ décă crede, că scopulŭ nostru este de a lua în apĕrare interesele băncilorŭ române faţă cu poporulŭ nostru. Atuncĭ n'a înţelesŭ articulii noştri. Noi amŭ apelatŭ la băncile nóstre românesci şi le-amŭ îndemnatŭ sĕ sară în ajutorŭ poporului, ca acesta sĕ-şĭ pótă conserva neatêrnarea sa materială şi *morală*, formândŭ elŭ însuşĭ asociaţiunĭ economice, şi amŭ făcut'o acésta în firma convingere, că conducĕtorii băncilorŭ nóstre au inimă şi simţŭ pentru interesele de viaţă ale poporului şi îi vorŭ întinde mână de ajutorŭ chiar cu periculŭ ca sĕ se micşoreze câştigurile curate ale acestorŭ băncĭ.

Asemenea suntŭ în rĕtăcire cei dela „Hazánk“ décă credŭ, că în ce privesce politica de maghiarisare noi amŭ puté sĕ facemŭ o deosebire între d-lŭ Banffy şi opoziţionalulŭ conte Karolyi.

Cele 61 petiţiunĭ îndreptate, în contra nóstră a Românilorŭ mai alesŭ, dietei, în carĭ se arată scopurile de maghiarisare, ce se urmărescŭ şi pe terenulŭ economicŭ, au fostŭ iniţiate şi puse în scenă mai multŭ de cătră oposiţia maghiară.

Aşadéră suntemŭ în clarŭ unii cu alţii, şi de concurenţa celorŭ cu „szövetkezet“-urile d-lui Karolyi ne vomŭ sci apĕra cinstitŭ românesce.

CRONICA POLITICĂ.

28 Martie.

Organulŭ slovacŭ *„Narodnie Noviny“* provócă într'o seriă de articolĭ pe conaţionalii sĕi, sĕ înfiinţeze o **reuniune culturală slovacă**, căcĭ tótă causa miseriei sociale şi politice la Slovacĭ este numai împrejurarea, că lorŭ le lipsesce o organisaţiă. Reuniunea înfiinţândă ar avé chiămarea sĕ dea Slovacilorŭ lămurirĭ asupra autonomiei ţĕrei şi a comunelorŭ şi asupra drepturilorŭ, pe carĭ le posedŭ naţionalităţile; mai departe sĕ trezéscă mândria naţională a Slovacilorŭ, sĕ înfiinţeze reuniunĭ de lectură şi case de ajutorare; sĕ desveţe poporulŭ dela beutulŭ rachiului; sĕ arangeze prelegerĭ publice şi petrecerĭ; şi cu unŭ cuvêntŭ, sĕ tindă într'acolo, ca *limba slovacă sĕ fiă dusă din poporŭ în salone*, şi sĕ câştige egala îndreptăţire legală în comitate şi la judecătorii.

*

„Novoje Vremja“ accentuézã continuele fluctuaţiunĭ în politica esternă a Angliei şi, pe basa acésta, dă a înţelege puterilorŭ continentale, sĕ foloséscă acéstă stare a lucrurilorŭ, pentru de-a păşi în modŭ comunŭ **contra Angliei**. Pasagiulŭ respectivŭ sună ast-felŭ: „Ar fi forte necesarŭ, ca diplomaţia europénă sĕ dea mai multă atenţiune lucrurilorŭ, ce se petrecŭ în sferele politice ale Angliei, şi sĕ tragă folosŭ din nehotărîrea, cu care cabinetulŭ din St. James îşĭ urmăresce de presentŭ scopurile. *O procedere comună a câtor-va puterĭ continentale* ar puté sĕ ducă înainte, în perioda acésta de transiţiă, deslegarea cestiunilorŭ, faţă cu carĭ interesele lorŭ divergézã mai multŭ séu mai puţinŭ de interesele Angliei“.

*

Diarulŭ rusescŭ *„Moskovskija Vjedomosti“* publică în unulŭ din numerii sĕi mai recenţĭ o corespodenţă din Roma, scrisă de unŭ Englesŭ, care fusese în audienţă la **Papa**. Englesulŭ dice, că Papa a vorbitŭ forte multŭ despre **Rusia**. S'a esprimatŭ, că în Rusia, unde poporulŭ este atâtŭ de religiosŭ, forte mulţĭ ar fi aplecaţĭ sĕ se *împreune cu Roma*. Piedecile suntŭ numai de natură politică; desarmarea generală ar puté fi numai urmarea împreunărei tuturorŭ creştinilorŭ.

Persecuţia naţionalităţilorŭ nemaghiare.

Diarulŭ germanŭ *„Wiener Allgemeine Zeitung“* publică o corespondenţă din Ungaria de Sudŭ, în care se vorbesce în generalŭ despre persecuţiile ce au sĕ îndure naţionalităţile nemaghiare din Ungaria, apoi reamintesce înc'odată faptele condamnabile, ce s'au petrecutŭ la alegerea dela Neutra. Când Românii şi Slovacii luau încă parte activă în politică, aprópe la fiă-care alegere se folosia forţă, pentru-ca resultatulŭ sĕ fiă în favorulŭ Maghiarilorŭ. Acuma *„W. Allg. Ztg.“* adaogă la aceste unŭ apendice dela alegerile sêrbescĭ, reamintindŭ următórea reminiscenţă:

Când înainte cu 20 anĭ s'a disolvatŭ graniţa militară şi Sêrbii păşiră cu candidaţii lorŭ, prima alegere în oraşulŭ sêrbescŭ Panciova s'a fixatŭ chiarŭ pe dilele Crăciunului grecescŭ. In ajunulŭ sĕrbătorilorŭ solgăbiraele puseră sub zăvorŭ pe toţĭ ómenĭ mai de frunte din acelŭ ţinutŭ Alegĕtorii fură escortaţĭ la Panciova cu husarĭ şi cu ulanĭ. Alegerea dură neîntreruptŭ trei dile in unŭ frigŭ de — 17 gr. Reaumur. Când candidatulŭ sêrbescŭ obţinŭ o majoritate însĕmnată, se bolnăvi mai întâiu preşedintele alegerei, apoi locţiitorulŭ sĕu, şi alegerea se amână pe trei lunĭ. In altŭ cercŭ electoralŭ, în Uzdin, alegĕtorii sêrbescĭ fură încungiuraţĭ de miliţiă, şi ei, soldaţii grăniţerĭ de odinióră, carĭ îşĭ vĕrsară sângele pentru Austria pe câmpurile Italiei, fură tractaţĭ cu paturĭ de puşcă din partea pandurilorŭ maghiarĭ. Când candidatulŭ sêrbescŭ se plânse asupra acestorŭ volnicii, solgăbirĕulŭ îi respunse, că *faţă cu naţionalităţile nu-lŭ légă nicĭ o lege şi că elŭ lucră la porunca ministrului şi la a fişpanului.*

Trecêndŭ apoi numitulŭ diarŭ germanŭ la presentŭ, dice mrmătórele:

Naţionalităţile de multŭ nu mai suntŭ representate în camera ungară, şovinismulŭ maghiarŭ însĕ furibundézã necontenitŭ. Numai de curêndŭ a reproşatŭ deputatulŭ Pázmándy guvernului, că faţă cu naţionalităţile desvóltă prea puţină energiă şi *că Românii osândiţĭ suntŭ prea umanŭ tractaţĭ în temniţele din Seghedinŭ!* S'ar puté dice, că acésta e o alusiune la terorisărĭ, de carĭ şi astădĭ se folosescŭ în temniţele maghiare. Unŭ altŭ „mare bărbatŭ de statŭ“, contele Apponyi, pretinse dela ministrulŭ de culte ungarŭ, ca acesta sĕ ia tóte scólele confesionale ale naţionalităţilorŭ, ba chiar şi seminariele preoţescĭ, în administraţia statului, deóre-ce naţionalităţile numai pe acéstă cale potŭ fi crescute pentru „ideia de statŭ maghiarŭ“. — Atâtŭ patriarchulŭ sêrbescŭ, câtŭ şi metropolitulŭ românŭ au anunţatŭ guvernului ungarŭ ţinerea congresului bisericescŭ sêrbescŭ, respective a sinódelorŭ bisericescĭ române. Conformŭ statutelorŭ sancţionate, nu este lipsă de aprobare, ci numai de anunţare. Cu tóte acestea însĕ ministrulŭ de culte ungarŭ interdice ţinerea adunărilorŭ, din motivŭ „că ar puté sĕ se facă demonstraţiunĭ contra reformelorŭ bisericescĭ-politice“. Óre ce dicŭ în Viena despre aceste stărĭ ungare, carĭ compromitŭ în gradulŭ celŭ mai înaltŭ întréga monarchiă?

SCIRILE DILEI.

28 Martie.

Nou regulamentŭ pentru prisonierii de statŭ. Din *Seghedinŭ* se scrie, că pentru prisonierii de statŭ s'a întrodusŭ unŭ nou regulamentŭ domesticŭ, datŭ de ministrulŭ de justiţiă prin ordinaţiunea dela 14 Martie nr. 1140/1895. In virtutea acestui nou regulamentŭ, prisonierilorŭ de statŭ le este iertatŭ sĕ fumeze întru-câtŭ prin acésta nu se murdărescŭ localităţile închisorii; potŭ sĕ-şĭ alégă lectura liberi, sĕ-şĭ procure cărţĭ şi diare, afară de cetirea tipăriturilorŭ, carĭ prémărescŭ crima, sĕu delictulŭ comisŭ de dênşii, séu altă ilegalitate, ce stă în legătură cu acestea. De regulă *posta* adresată prisonierilorŭ *este de a li-se preda desfăcută* şi numai atuncĭ, *décă directorulŭ închsorii de statŭ i-a esaminatŭ cuprinsulŭ şi n'are motivŭ de bănuélă.* Epistolele, documentele şi alte scrisorĭ de-ale prisonierilorŭ de statŭ se espedézã numai vidimate de directorŭ, şi décă suntŭ *scrise într'o limbă înţelésă de directorŭ.* Furişarea în séu afară de închisóre a scrisorilorŭ fără scirea directorului, e delictŭ disciplinarŭ gravŭ. Visite se permitŭ în terminulŭ fixatŭ de directorulŭ închisorii, câte-o óră înainte şi după amédĭ. Rudeniilorŭ prisonierului li-se permitŭ visite fără esceptiune, strĕinilorŭ însĕ de regulă nu; din motive ponderóse se facŭ esceptii. Visita se póte primi în odaia deosebită destinată spre acestŭ scopŭ; în casŭ, că prisonierulŭ de stat e bolnavŭ, póte sĕ priméscă visita şi în celula sa. — Asemenea se scrie şi din *Vaţŭ*, că de mâne începêndŭ, directorulŭ închisorii reduce numĕrulŭ órelorŭ de visită dela 6 la 2 (11—12 şi 4—5). — Acum Pázmándy şi toţĭ şoviniştii maghiarĭ cu suflete însĕlbătăcite, potŭ sĕ fiă satisfăcuţĭ!

—o—

Din Blaşiu ni-se scrie, că de câteva dile s'a începutŭ predarea dominiului metropolitanŭ din administrarea capitulului în mânile I. P. S. Domnului Metropolit Dr. Victor Mihalyi, care este representatŭ prin fratele sĕu, d-lŭ vice-colonelŭ Iuliu Mihalyi. Ca comisarŭ din partea guvernului s'a trimisŭ secretarulŭ ministerialŭ Ladislau Papp-Szilágyi şi funcţionarulŭ de comptabilitate Anţon Fábián.

—o—

Academia română a ţinutŭ Sâmbătă două şedinţe, în carĭ s'a ocupatŭ numai de lucrările presentate pentru premiile publicate anulŭ trecutŭ. La premiulŭ de 5000 lei pentru o lucrare asupra igienei ţĕranului românŭ (locuinţa, hrana, îmbrăcăminte etc.), s'au presentatŭ patru manuscripte, dintre carĭ două s'au găsitŭ egalŭ de meritorii şi demne de premiatŭ. Academia a

---

— „Sunt gata a vĕ asculta, Mylady“, rĕspunse Shakespeare.

Acum începù Lady Grafton sĕ declameze o scenă din actulŭ alŭ doilea alŭ tragediei „Romeo şi Iulia“, scena, în care Romeo apare în grădină şi Iulia îi vorbesce de pe balconŭ.

Lady Grafton declama rolulŭ Iuliei, Shakespeare îi rĕspundea, ca Romeo. Totŭ mai multŭ îi crescea admirarea asupra talentului dramaticŭ şi a pasiunei frumósei fete. Aci ea avea o voce rugătóre, aci o faţă cu espresia unei sfinte, care cu rugăciunĭ ferbinţĭ caută sĕ dobêndéscă fericirea eternă, — şi acum se cutremură acéstă figură, temerea pentru iubitulŭ ei i-se imprimă în faţă.... dér presenţa lui face sĕ-şĭ uite curêndŭ de periculŭ şi vocea iubirei rĕsună érăşĭ mai departe.

Când Lady Grafton a terminatŭ, Shakespeare se apropià de ea şi-i dise cu voce emoţionată: „Minunatŭ, Mylady, minunatŭ! Aşa vorbesce amorulŭ — aşa se oglindézã pe faţă foculŭ, care arde în interiorŭ, în flacărĭ. Mylady, aveţĭ unŭ mare talentŭ; aţĭ jucatŭ escelentŭ!“

— „Mulţumescŭ, domnule, mulţumescŭ pentru judecata favorabilă“, rĕspunse acésta plină de bucuriă, vĕdêndŭ cum o laudă poetulŭ.

Şi acum Lady Grafton a mai predatŭ câte-va scene din „Richard III“ şi câte-va din „Visulŭ dintr'o nópte de véră“.

După ce a terminatŭ, Shakespeare luà din nou cuvêntulŭ. „Mylady“, dise elŭ, „eştĭ una din acele rare apariţiunĭ, cu carĭ natura obicĭnuesce a surprinde câte-odată pe omenire. Natura însă-şĭ a fostŭ învĕţătórea vóstră, sădindŭ în peptulŭ nostru rarulŭ talentŭ, de-a simţi tóte sentimentele, de carĭ este capabilă inima omenéscă. In totalŭ, joculŭ d-vóstrĕ a fostŭ o oglindă a naturei, dér o astfelŭ de oglindă, care face sĕ apară tóte într'o lumină idealisată“.

— „Recunóscerea d-tale îmĭ da curagiul de a-mĭ repeţi din nou rugarea de mai 'nainte. Causa nu este nicĭ ambiţia, nicĭ pofta de-a mĕ vedé admirată pe scenă; nu, iubirea cătră artă este singura, care m'a făcutŭ sĕ dorescŭ a întroduce în ea, ca femeiă slabă, ce sunt, o reformă, care sĕ pótă servì spre onóre patriei mele“.

— „Recunoscŭ pe deplinŭ intenţiunea vóstră“, dise Shakespeare, „dér aicĭ orĭ-ce speranţă este zadarnică. Regina e o aderentă încăpăţinată a vechilor obiceiurĭ şi moravurĭ. Mylady, revoluţiunile, chiar şi cele spirituale vinŭ tot déuna numai de josŭ, şi capetele încoronate îşĭ dau consimţĕmêntulŭ lorŭ numai atuncĭ, décă corónele lorŭ suntŭ în periculŭ. Unŭ ast-felŭ de periculŭ însĕ nu esistă aicĭ“.

— „Sunt dér condamnată!“ replică Lady Grafton cu întristare.

— „Cine-ar dori mai multŭ ca mine, ca sĕ nu fiă aşa, Mylady“, rĕspunse cu părere de rĕu Shakespeare.

Conversaţia a fostŭ întreruptă prin înfăţişarea servitorului, care predete poetului o scrisóre, ce-o adusese unŭ impiegatŭ alŭ contelui de Essex, favoritulŭ reginei.

— „Permiteţĭ, Mylady“, se scusà Shakespeare; deschise scrisórea şi o cetì.

Intr'aceea Lady Grafton îşĭ îmbrăcase mantaua.

După cetirea scrisorei, îi spuse Shakespeare: „Contele Essex îmĭ comunică, că regina doresce sĕ vadă representată de societatea mea, în palatulŭ dela St.-James tragedia mea „Romeo şi Julia“.

— „O mare onóre pentru d-ta, domnule, de-a puté sĕ satisfacĭ dorinţei Maiestăţii Sale“, dise Lady Grafton gătindu-se de plecare. „Iértă, că presenţa mea ţi-a răpitŭ câte-va óre din timpulŭ celŭ scumpŭ“.

— „Mylady, încă nicĭ-odată n'am întrebuinţatŭ timpulŭ meu mai bine, ca tocmai în societatea vóstră“.

— „Rĕmasŭ bunŭ déră; póte că nu ne vomŭ mai revedé nicĭ-odată“, dise Lady Grafton. „Voiu regula afacerile mele, voiu părăsi Londra şi mĕ voiu retrage în singurătate, în castelulŭ meu din Grarton. Adio, domnule!“

— „Păstrézã-mĭ o amicabilă aducere aminte, Mylady“.

Şi Lady Grafton se depărtà. Shakespeare însĕ se aruncà în fotoliulŭ sĕu şi se cufundà în gândurĭ asupra rarei apariţiunĭ. Ér marele sĕu spiritŭ jălea arta dramatică, care zăcea în lanţurile prejudiţiului.

(Va urma.)

decisŭ, ca acestŭ premiu se se împartă între amêndouĕ aceste lucrărĭ. Autorii acestorŭ lucrărĭ premiate suntŭ d-nii doctorĭ N. *Manolescu* și Gr. *Crăiniceanu*. Premiulŭ Năsturelŭ-Herăscu de 4000 l.: pentru o scriere tipărită cu subiectŭ de orĭ-ce natură, a fostŭ acordatŭ d-lui I. P. Lichiardopolu, profesorŭ la școla de comerțŭ, pentru cartea sa întitulată: Fauna Malacologică a României.

—o—

Comisarĭ guvernialĭ pentru esamenele de maturitate din ăstŭ anŭ, suntŭ numițĭ pentru gimnasiile române următorii: Gavrilă *Teglás*, directorulŭ școlelorŭ reale de statŭ din Deva, pentru gimnasiulŭ gr. or. din *Brașovŭ*; Nicolau *Putnoki*, directorulŭ gimnasiului sup. de statŭ din Lugoșŭ penrru gimnasiele gr. cat. din *Blașiu și Năsĕudŭ* și Henric *Findly*, profesorŭ la universitatea din Clușiu, pentru gimnasiulŭ gr. cat. din *Beiușŭ*.

—o—

Judaismulŭ în Ungaria. Ḑiarulŭ italianŭ „*Osservatore Romano*“ a scrisŭ ḑilele trecute unŭ articolŭ întitulatŭ „*il giudaismo in Ungheria*“ în care ḑice între altele: „Voescŭ (în Ungaria) sĕ desființeze camera magnațilorŭ, sĕ lipséscă tronulŭ de celŭ mai sincerŭ și firmŭ sprijinŭ, ca apoi Coróna, lipsită de acestŭ sprijinŭ, sĕ pótă fi dată în mânile democrației jidano-francmasonice-kossuthiste, ca o jucăriă copilăréscă. Sperămŭ, că în urmă și regele își va deschide ochii și va părăsi povĕrnișulŭ, pe care l'a dusŭ Wekerle, ér Bánffy cu colegii sĕi voescŭ a-lŭ împinge mereu înainte“.

—o—

Biblioteca macedonénă din Bucurescĭ. Ministerulŭ instrucțiunei publice din Bucurescĭ a dispusŭ sĕ se deschidă douĕ camere închise de vre-o 18 anĭ în Archiva Statului, camere în carĭ se află așeḑate cărțile așa ḑisei bibliotecĭ macedonene, care conține peste *10.000 esemplare* în diferite limbĭ și de o mare importanță bibliografică. Delegatulŭ ministerului, d. *Teofilŭ Frâncu*, s'a și presentatŭ slaltăerĭ la Archivă și, deschiḑêndŭ ușile, a predatŭ biblioteca d-lui *Z. Arbore*, care este însărcinatŭ din partea Archivei de a face catalogarea. Acéstă bibliotecă va face parte pe viitorŭ din biblioteca ministerului de instrucțiă, înființată acum unŭ anŭ de d-lŭ Take Ionescu.

—o—

Trenulŭ accaleratŭ Budapesta-Brașovŭ, care era sĕ soséscă aicĭ adĭ la 2 óre d. a., a avutŭ o întârḑiere de 3 óre. Unŭ călĕtorŭ ne informéză, că întârḑierea acésta a provenitŭ din *deraiarea trenului* la Virágosvölgy (lângă Clușiu), deraiare causată de slăbirea traseului liniei ferate în urma apelorŭ și ploilorŭ marĭ.

—o—

Alienațiune. Autreprenorulŭ italianŭ Anton Valda, domiciliatŭ actualmente în Brașovŭ, lovitŭ de unŭ atacŭ de alienațiune, o luă la fugă, erĭ după prânḑŭ la órele 6 p. m., spre pădurea dela Cristianŭ. La plecare, elŭ își luă cu sine 160 fl., și apoi se duse ḑicêndŭ, că cineva ilŭ chiamă. Astăḑĭ însĕ nenorocitulŭ a fostŭ prinsŭ și adusŭ la poliția, aflându-se toțĭ banii la elŭ.

—o—

Podulŭ peste Dunăre. Dunărea între Fetescĭ și Cernavoda forméză douĕ brațe carĭ se separă printr'o mare insulă. Peste aceste douĕ brațe se construescŭ acum douĕ podurĭ, unulŭ de către Compania Fives-Lille, celalaltŭ de către Compania Creusot. Ambele podurĭ suntŭ lucrărĭ de artă de cea mai însemnătate. Deosebirea este numai, că podulŭ, ce-lŭ construesce Creusot, este ceva mai micŭ, decâtŭ podulŭ ce-lŭ construesce Fives-Lille. Creusot terminândŭ podulŭ cu a căreia construcțiă era însărcinatŭ, s'a procedatŭ — scrie „Curier Fin.“ — Sâmbătă oficialŭ, la prima încercare de resistență. Podulŭ are la fondații o adâncime de 30 metri sub apă; spațiulŭ liberŭ cuprinsŭ între piciórele sale este de 140 metri, ér lungimea sa totală cu viaductele dela capete, este de unŭ chilometru aprópe. Inălțimea sa maximă dela basa fondației pană la vêrfulŭ construcțiunei metalice, este de 77 metri; greutatea oțelului întrebuințatŭ, în fine, este de 4.000 tonne. Trenulŭ cu care s'a încercatŭ resistența podului a fostŭ cu multŭ mai greu, decâtŭ tóte trenurile, ce percurgŭ liniile române. Elŭ era compusŭ din 11 locomotive, cântărindŭ aprópe 800 tonne. Resultatele obținute au fostŭ cu desĕvêrșire identice acelorŭ indicate de calcule și de caetulŭ de sarcinĭ.

—o—

Primăvéra acestui anŭ, după cum ni-se scrie din părțile M.-Ludoșului,, nu prea e promițĕtóre pentru agricultorĭ. Din causa ploilorŭ multe, lucrulŭ câmpului rĕmâne îndĕrĕtŭ. Ar fi timpulŭ aratului pentru cucuruzŭ, pe când nu s'au putută face încă nicĭ arăturile pentru orzŭ, ovĕsŭ și grâulŭ de primăvéră. Fênulŭ, de care în timpulŭ muncei și mai alesŭ a aratului ar trebui sĕ aibă vitele în abundanță, este pe isprăvite, ceea ce constitue unŭ neajunsŭ de totŭ mare pentru agricultorĭ.

—o—

46 ómenĭ sub ruine. In orașulŭ *Nișni-Novgorod* din Rusia, s'a întêmplatŭ ḑilele acestea o mare catastrofă. Se zidia unŭ mare ospițiu pentru espositiunea, ce se va deschide anulŭ viitorŭ, Lucrările erau în toiulŭ lorŭ, când de-odată s'a dărimatŭ etagiulŭ alŭ patrulea dimpreună cu turnulŭ, ce se zidise de-asupra. Dintre muncitorĭ 46 au fostŭ îngropațĭ în ruine, partea cea mai mare au fostŭ greu rănițĭ, ér 16 au fostŭ scoșĭ morțĭ.

—o—

O nouă descoperire medicală. Unŭ medicŭ din Viena, dr. Alexandru Marmorek, care face cercetărĭ baoteriologice în institutulŭ Pasteur din Parisŭ, a reușitŭ sĕ cultive pe provocatorulŭ bólelorŭ septice (streptococcus pyogenes) și sĕ prepare contra-otrava. Ḑilele acestea elŭ a comunicatŭ societății de biologie din Parisŭ unŭ numĕrŭ de încercărĭ de vindecare făcute în Parisŭ. *Marmorek* comunică acum, că din cei 46 bolnavĭ de rugeolă toțĭ au fostŭ vindecațĭ, afară de o femeiă de 76 anĭ, care a sucombatŭ în urma unei inflamațiunĭ de plămânĭ, așa că anti-streptococcinulŭ póte fi considerată ca remediu absolutŭ contra rugeolei. Se mai remarcă în modŭ specialŭ, că prin tratamentulŭ cu noulŭ remediu, urmările rugeolei, ca formarea albuminei sĕu a abceselorŭ, nu se producŭ; ba albumina, décă a esistatŭ înainte de tratamentŭ, dispare. Din succesele obținute, d-rulŭ Marmorek deduce, că remediulŭ sĕu ucide cu desĕvêrșire streptococculŭ, prin urmare vindecă și cele-l'alte bóle produse de acelașĭ baccilŭ.

—o—

Societatea Sodalilorŭ Românĭ din Brașovŭ va da o *producțiune și petrecere colegială*, Lunĭ, în 3 Aprilie st. v. 1895 (a doua ḑi de Pascĭ) în sala „Hotelului Centralŭ Nr. 1“. Inceputulŭ la 7 óre séra. După producțiune urméză dansŭ, începêndŭ cu „Călușarulŭ“ și „Bătuta“. Intrarea: de persónă 60 cr. Bilete se potŭ căpĕta la D. D. Eremias, la Libraria Nicolae I. Ciurcu, la Casina Română și séra la casă. Ofertele marinimóse se vorŭ chita publice.

Programa: 1) Musica; 2) „Córona Moldovei“, de N. Popoviciŭ, esecutată de corulŭ Sodalilorŭ; 3) Musica; 4) „Declamațiune“, de I. Furnică; 5) „Bobocele și inele“, de I. Vidu, esecutată de corulŭ Sodalilorŭ; 6) Musica. — „*O nópte furtunósă*“, comedie în 2 acte, de I. Caragiale. Persónele în acéstă piesă vorŭ fi representate prin: d-lŭ *G. Pucărea*, d-ra *Elena Puiu*, d-ra *Alecsandrina Tocanie*, d-nii: *N. Balea, G. Loga, I. Prejmereanŭ și I. Ardeleanŭ*.

—o—

Prestidigitatorulŭ Peterky va da douĕ representațiunĭ, mâne și poimâne séra, în restaurantulŭ Fleischer (Sorea).

—o—

Balŭ în Dêrste. A doua ḑi de Pascĭ, în 15 Aprilie 1895, se va arangia unŭ balŭ românescŭ în hala cea mare de bere (Zell) în Dêrste. Intrarea de persónă 50 cr. v. a. Inceputulŭ 7 óre séra. — La acéstă balŭ invită cu totŭ respectulŭ Ludovicŭ *Trepches*, restauratorŭ. — Comitetulŭ balului e compusŭ din d-nii: Ioanŭ Bălană, Toma Boroșŭ, Dumitru Voina, Stefanŭ Popoviciŭ, Const. Morcașŭ, Alecse Secelean, Dumitru Moșa, Stefanŭ Muscalŭ, Neculae Irimie, Neculae Barbu, Alecse Aldulea, Const. D. Markeșŭ.

Esundărĭ pretutindenĭ.

Zăpada mare, ce a căḑutŭ peste iarnă și ploile din ḑilele din urmă au pricinuitŭ marĭ esundărĭ pretutindenĭ.

In Ardealŭ nu este rîu, vale, părĕu, care sĕ nu fi eșitŭ din albiă, causândŭ pagube însĕmnate. In mĕsură mai mare decâtŭ tóte, a esundătŭ *Mureșulŭ*. Dela 1851 apa Mureșului n'a esundatŭ așa de tare, ca în anulŭ acesta. Traseulŭ liniei ferate de lângă Uióra a fostŭ ruptŭ de valurile înfuriate ale apei pe-o distanță de 18 metri; adêncimile și surpăturile făcute de apă în pămêntŭ, suntŭ așa de marĭ, încâtŭ 12 vagóne de piatră, ce s'au aruncatŭ în ele, n'au nicĭ urmă. Către Vințulŭ de susŭ apa bate până la osia rótelorŭ. Mulțĭ stêlpĭ dela telegrafŭ au fostŭ culcațĭ la pămêntŭ.

Ținutulŭ Devei din valea Mureșului stă întregŭ sub apă. Nime nu mai póte strĕbate pedestru la gărĭ, ci sĕu în trăsurĭ, sĕu în bărcĭ.

Marĭ proporțiunĭ a luatŭ esundarea Mureșului la Reghinulŭ-săsescŭ. Intrégă împrejurimea orașului și satele din cursulŭ Mureșului stau sub apă. Spaima locuitorilorŭ nu se póte descrie. Comunicația între Reghinulŭ-săsescŭ, Radnodfaia și Têrgulŭ-Mureșului e întreruptă totalŭ. Plóia curge într'una.

Nicĭ *Oltulŭ* n'a rĕmasŭ îndĕrĕtulŭ Mureșului. Pe întrégă întinderea cursului sĕu Oltulŭ a esundatŭ, pricinuindŭ marĭ stricăciunĭ, și e temere, că timpulŭ ploiosŭ va face, ca apele lui sĕ créscă și mai tare și sĕ aducă pustiirĭ în sĕmĕnăturĭ și câmpurĭ.

Totŭ așa au esundatŭ apele Cernei, Somesului, Têrnavele, Ampoiulŭ și altele, ér în Ungaria multe orașe și sate suntŭ amenințate cu ruină.

Preliminariile alianței austro-germane.

II

Intr'o scrisóre datată dela 20 Septemvre 1879, principele Bismark anunță contelui Andrassy, că a putută obține consimțĕmêntulŭ împĕratului Wilhelm I în principiu, pentru o alianță defensivă între Austro-Ungaria și Germania, fără condițiunĭ și cu sĕu fără durata fixă.

Contele Andrassy se grăbi sĕ rĕspundă telegraficŭ, exprimându-șĭ bucuria de a puté vedé în curênd pe principele la Viena. Intr'adevĕrŭ, douĕ ḑile în urmă cancelarulŭ se afla deja în capitala Austriei, ai cărei locuitorĭ 'i făcură o primire entusiastă. Munca fŭ continuată, dér nu merse așa de ușorŭ. Contele Andrassy esita în privința formulării tratatului. Fiă-care cuvêntŭ, fiă-care interpuncțiune provocă desbaterĭ și lupte.

In cercurile competente se povestea atuncĭ, că în mijloculŭ desbaterilorŭ, cancelarulŭ de fierŭ se ridicase, se apropiase de ferêstră, se gândise cât-va timpŭ și se îndreptase apoi către contele Andrassy. După ce-lŭ fixă multŭ timpŭ, Bismark 'i ḑise cu aerulŭ celŭ mai seriosŭ din lume:

— Décă nu voițĭ sĕ cedațĭ cu nicĭ unŭ prețŭ, voiu fi nevoitŭ.... sĕ mĕ supunŭ dorinței d-vóstră.

In aceeașĭ ḑi s'a redactatŭ unŭ protocolŭ iscălitŭ de ambii bărbațĭ de statŭ și conținêndŭ ciorna tratatului de alianță. Nu era încă încheerea, dér forma părea găsită.

Principele Bismark își însciință împĕratulŭ de cele făcute, printr'unŭ curierŭ, și plecă *re bene gesta* la Berlinŭ, întăritŭ prin cura din Gastein și consciința de a fi îndeplinitŭ unulŭ din scopurile politicei și artei sale de statŭ. Acolo elŭ aștepta cu nerĕbdare hotărîrea împĕratului, hotărîre, care întârḑia, și amenința cu demisiunea pentru a rĕmâné stăpânulŭ cuvêntului sĕu angajatŭ și a stórce ceea ce considera ca bunŭ și folositorŭ. Credêndŭ că contele Andrassy va fi ostenitŭ așteptândŭ, 'i adresă la 29 Sept. o scrisóre în care ḑice între altele:

Stimate conte! Nu am putută încă obținé unŭ rĕspunsŭ la curierulŭ meu espediatŭ din Viena Majestății Sale împĕratului. Din causa acésta nu am putută ascunde Majestății Sale, că rĕmânerea mea în funcțiune depinde de proiectulŭ elaboratŭ de noi în Viena... Nu am pierdutŭ speranța, că Majestatea Sa sĕ vină pentru scopulŭ acesta la Berlinŭ și va aproba votulŭ unanimŭ alŭ miniștrilorŭ sĕi. Décă acesta nu ar reuși, așĭ urma în faptŭ pilda d-v. și mi-așĭ depune portofoliulŭ...

de Bismark.

Esactŭ optŭ ḑile după expedierea acestei scrisorĭ, în 7 Octomvre 1879, tratatulŭ de alianță fŭ iscălitŭ de contele Andrassy și de principele Reuss, ambasadorulŭ Germaniei la Viena și însărcinatŭ pentru acésta în modŭ specialŭ. Imediatŭ după acésta contele Andrassy își făcŭ bagagele și părăsi Viena pentru tot-d'auna. Elŭ condusese timpŭ de optŭ anĭ politica esternă a monarchiei austro-ungare, într'o epocă agitată și grea.

Nu voia sĕ părăséscă însĕ locașulŭ muncei sale, fără a trimite colaboratorului și amicului din Berlinŭ unŭ salutŭ căldurosŭ de adio. Rĕspunsulŭ întârḑiă multŭ, dér sosi în forma următórei scrisorĭ:

Varzin, 18 Decemvre 1879.

Stimate amice! Am voitŭ sĕ amânŭ mulțumirea mea pentru prietinescŭlŭ d-v. „salutŭ de adio“ până mĕ voiu însănătoșa; durézŭ însĕ prea multŭ; de douĕ lunĭ schimbŭ într'una patulŭ cu canapeaua, fără a puté recăștiga puterile sleite prin lupta, ce am dusŭ în serviciulŭ stăpânului meu și prin ostenéla, ce mi-am datŭ pentru a face *necesarulŭ* pentru patria mea. Când îmĭ reîntorcŭ privirea asupra muncei nóstre comune, singura reamintire *bine-făcĕtóre* e relațiunea personală și de afacerĭ, ce am avutŭ cu d-v., stimate conte.

Pentru resultatulŭ finalŭ alŭ silințelorŭ nóstre, avemŭ satisfacția, că între Aachen și Mehadia majoritatea ómenilorŭ cinstițĭ ne este recunoscĕtóre pentru serviciulŭ, ce am făcutŭ ambelorŭ state marĭ. Grija rĕsboiului a cedatŭ încrederei în pace; însĕ *si vis pacem pa a bellum*, nu intențiunile nóstre bune, numai puterile nóstre de luptă aliate suntŭ garanții păcei...

Rêndurile acestea suntŭ cele d'întâiu, ce scriu după douĕ lunĭ...

de Bismark.

DIVERSE.

Emile Zola și scriitorii francesĭ. Din Parisŭ se scrie, că „Societé des gens de lettres“, care e o reuniune a literațilorŭ din Francia, și-a ținutŭ în 4 l. c. adunarea generală în „Hotel Continental“ După-ce adunarea luă la cunoscință, că monumentulŭ lui Guy de Maupassants, construitŭ de architectulŭ Raoul Verlet, va fi așeḑatŭ anulŭ viitorŭ în parculŭ Monceau, se procese la noua al-gere a comitetului. Erau de alesŭ 12 membri: 8 pe trei anĭ, 1 pe 2 anĭ și 3 pe unŭ anŭ. Domnii Jacques Normand, Edouard Cadol, Albert Cim, Edmond Thiaudière, Camille Debans, Paul Rebiquet, Jules Clére și Charles Chinchole primiră 125, 117, 107, 107, 105, 103, 97 și 93 voturĭ. Cu acésta fură aleșĭ pe trei anĭ. Urmară pe listă Louis Collos cu 91 și Emile Zola cu 91 voturĭ. Când ceti secretarulŭ numele Zola și constată, că autorulŭ „Germinal“-ului obținŭ numai 91 voturĭ, pe când Normand și Cadol erau fălosĭ pe voturile lorŭ, 125 și 117 — prietinii lui Zola protestară. Din mai multe părți strigară: „Votarea acésta e rușinătóre!“ Se sculă președintele Aurelien Scholl și ḑise: „Domnii Louis Collas și Emile Zola au egale voturĭ. Adunarea trebue sĕ decidă, că voiesce ea sĕ numéscă pe d-lŭ Collas, care e mai bĕtrânŭ, ca membru pe doi anĭ, sĕu voiesce sĕ se procedă la o-a doua votare?“ — „Mĕ opunŭ unei a douĕ votărĭ“, ḑise Zola, „colegulŭ meu are privilegiulŭ bĕtrâneței!“ Și astfelŭ merseră mai departe cu alegerile. „Journal des Debats“ deplânge acéstă votare și-șĭ esprimă dorința, ca într'o nouă adunare Zola sĕ fiă alesŭ președinte alŭ societății. „Cu dreptŭ sĕu cu nedreptŭ“, scrie René Doumir „pentru Europa se personifică în opurile lui Zola întrégă nóstră literatură.“

Proprietarŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Cursulŭ pieței Brașovŭ.

Din 9 Aprilie 1895.

Bancnote rom.	Cump. 9.62	Vênd.	9.67
Argint român.	Cump. 9.60	Vênd.	9.64
Napoleon-d'orĭ	Cump. 9.65	Vênd.	—.—
Galbenĭ	Cump. 5.74	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump. 128—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump. 59.20	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump. 11.05	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vênd.	101.75

Cursulŭ la bursa din Viena.

Din 8 Aprilie 1895.

Renta ung. de aurŭ 4%	123.60
Renta de corône ung. 4%	99.40
Impr. căil. fer. ung. în aurŭ 4½%	126.—
Impr. căil. fer. ung. în arg'nt 4½%	104.30
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	123.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	98.75
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.25
Imprum. ung. cu premii	162.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	152.—
Renta de hârtie austr.	101.70
Renta de argint austr.	101 80
Renta de aur austr.	123.50
Losurĭ din 1860	158.75
Acții de ale Băncei austro ungară.	1103.—
Acții de-ale Băncei ung. de creditŭ.	460.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	404.25
Napoleondorĭ	9.68
Mărcĭ imperiale germane	59.72½
London vista	122.25
Paris vista	43.42½
Rente de corône austr. 4%	101.35
Note italiene	46 05

Prețurile cerealeor din piața Brașovŭ.

Din 5 Aprilie st. n. 1895

Mĕsura sĕu greutatea	Calitatea.	Valutaa triacă. fl.	cr.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	5	80
"	Grâu mijlociu	5	20
"	Grâu mai slabŭ	4	80
"	Grâu mesteoatŭ	3	70
"	Sĕcară frumósă	3	10
"	Sĕcară mijlocia	3	20
"	Orzŭ frumosŭ	3	60
"	Orzŭ mijlociu	3	10
"	Ovĕsŭ frumosŭ	2	50
"	Ovĕsŭ mijlociu	—	—
"	Cucuruzŭ	4	80
"	Mălaiu	5	—
"	Mazĕre	6	—
"	Linte	7	—
"	Fasole	5	50
"	Sĕmênță de inŭ	10	—
"	Sĕmênță de cânepă	5	—
"	Cartofĭ	1	20
"	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită	—	48
"	Carnea de porcŭ	—	48
"	Carnea de berbece	—	—
100 kil.	Sĕu de vită prôspĕtŭ	23	—
	Sĕu de vită topitŭ	33	—

Nr. 4006—1895.

PUBLICAȚIUNE.

In 25 Aprilie a. c. după prândŭ la 4 óre se va ține în biroulŭ d-lui primarŭ alŭ orașului Brașovŭ o pertractare scripturistică de oferte asupra lucrărilorŭ de clădit și furnisărilorŭ trebuinciose pentru clădirea unei casarme normale orășenescĭ de cavalerie în Brașovŭ..

Suma preliminată de spese este:

1.	Pentru lucrăr. de pământ și zidărit	86.396 fl.	90 cr.
2.	" " " petrarĭ	1.262 fl.	76 "
3.	" " " dulgherĭ	27.670 "	19 "
4.	" " " țiglărie	6.798 "	19 "
5.	" " " têmplăr.	5.509 "	33 "
6.	" " " lăcătușĭ	12.230 "	17 "
7.	" " " văpsit și lustruitŭ	3.392 "	39 "
8.	" " " sticlărie	1.706 "	83 "
9.	" " " tinichegerie	2.456 "	49 "
10.	" mărfurĭ de ferŭ	10.857 "	41 "
11.	" lucrărĭ de zugrăvit	159 "	48 "
12.	" " " pardosit	2.555 "	74 "

Se dă aceste lucrărĭ sĕu la anteprenorĭ generalĭ, sĕu singuraticilorŭ anteprenorĭ în singuratice grupe de lucrărĭ.

Ofertele scripturistice, sigilate și provĕḑute cu timbru de 50 cr, au de a-se așterne d-lui primarŭ, cel multŭ până în 25 Aprilie a. c. la prândŭ la 12 óre, cu acea observațiune, cumcă oferte mai târḑiu așternute, precum și declarațiunile ulteriore, făcute la ofertele de timpuriu ascernute, nu se vorŭ lua în considerațiune.

Ofertele subscrise de propria mână a oferentului au, ca sĕ conțină sĕu în parale sĕu în hârtii de prețŭ valabile pentru cauțiune 5% din suma de spese cerută pentru respectivele grupe de lucrărĭ și în fine amintirea locuinței oferentului.

In oferit este de a se aminti în litere și cifre în suma totală procentele, carĭ se lasă din prețurile amintite preliminate și în fine dechierațiunea, cumcă oferentului 'i sunt cunoscute condițiunile de oferte și acele contractuale și că se supune lorŭ necondiționată.

Planurile de clăditŭ, descrierea clăditului, preliminariile de spese, tarifele orășenescĭ de prețŭ, precum și specialele condițiunĭ de oferte și acele contractuale, se află în biroul diregătoriei economice orășenescĭ spre esaminare din partea fiă-căruĭ în órele de oficiu.

Brașovŭ, 2 Aprilie 1895.

629,2—3 **Magistratulŭ orășenescŭ.**